

Publiek verdringt zich om iets te zien van de opgegraven artefacten. Foto: Marchje Andringa

Zoutschaaltje uit 1550 tegenover de Harmonie

● **Publieksmiddag bij archeologisch onderzoek in het Harmoniekwartier**

▲ **Geert Veldstra**

Leeuwarden | „Toen ik het in de krant las dacht ik: hier moet ik heen”, vertelt Froukje Draaijer. „Zo vaak is er niet een voorlichting bij een archeologische opgraving. Ik kom uit de sector van de beeldende kunst en vanuit die interesse was ik vooral nieuwsgierig naar de keramische vondsten.”

Vele bezoekers kwamen gisteren naar de publieksmiddag vanwege hun interesse voor de geschiedenis van Leeuwarden. „Ik had niet verwacht dat er zoveel mensen naar deze presentatie zouden komen”, bekent archeologe Mariëlle Kenemans van de gemeente Leeuwarden.

Samen met Akkie Visser en Tom Sandijck van Aed Lewerd vertelde Kenemans gisteren aan zo'n tachtig belangstellenden wat er de afgelopen dagen bij het Harmoniekwartier werd gevonden. „Helaas kunnen we niet bij het terrein zelf komen omdat de grond vervuild is met lood”, vertelt Sandijck. Vanwege deze vervuiling zijn de archeologen van ADC in speciale beschermende kleding aan het werk. Zij zijn twee weken geleden begonnen met archeologisch onderzoek op de plek waar binnenkort de fundering van het poppodium Harmoniekwartier wordt gelegd.

De meest bijzondere vondst is volgens Visser een schaalpje uit 1550. „Het schaalpje werd waarschijnlijk ge-

bruikt om zout mee op tafel te zetten. Zout was in die tijd erg duur en alleen voor de rijkeren van de stad beschikbaar. Daarom is het heel waarschijnlijk dat het van de Haniastins of de Martenastins aan de Nieuwestad kwam. Het Harmoniekwartier was in de zestiende eeuw namelijk nog onbebouwd”, legt Visser uit.

Leeuwarden werd tot in de vijftiende eeuw vooral ten noorden van de Nieuwestad en de Kelders bewoond. Het gebied bij het Harmoniekwartier was toen nog relatief nieuwe grond, omdat hier tot in het einde van de middeleeuwen de Middellzee stroomde. Dit is bij het opgravingsterrein terug te zien aan de grijze klei-aarde. Het terrein was tot in de zestiende eeuw waarschijnlijk de achtertuin van de Martenastins.

„Vanaf de zeventiende eeuw raakte deze plek bebouwd”, vertelt Sandijck, waarbij hij wijst naar een afbeelding van een oude stadsplattegrond. „Het was een eenvoudige buurt. In de negentiende en twintigste eeuw stonden hier vooral kleine

huisjes van ambachtslieden. De vervuiling van de grond heeft waarschijnlijk te maken met het werk van deze ambachtslieden.”

De vondsten bestaan vooral uit aardewerkscherven. Daarnaast stuitten de archeologen op enkele waterputten en waterkelders. „De waterputten waren gaten in de grond die verstevigd werden met oude wijnvaten. Doordat dit water stilstond was het niet goed te gebruiken. Daarom besloten de mensen later om kelders te bouwen voor de opslag van water”, vertelt Sandijck. „In deze kelders werd het regenwater opgevangen, waardoor het verser was dan het water in de oude putten”.

In de loop van de twintigste eeuw werden de gebouwen op de plek van het Harmoniekwartier vooral gebruikt voor opslag en verloederde de buurt, volgens wethouder Sjoerd Feitsma. „De gemeente had jaren geleden al het plan om de buurt te zoneren op te knappen en is daarom zo'n twintig jaar geleden begonnen met de aankoop van de gebouwen op het terrein”, vertelt Feitsma.

De laatste publieksmiddag bij archeologische opgravingen in Leeuwarden dateert alweer van een paar jaar geleden, toen de parkeergarage onder het Oldehoofsterkerkhof werd gebouwd. Kenemans: „In verband met de aanleg van een parkeergarage worden er op de hoek van de Groeneweg en het Schoenmakersperk ook opgravingen gedaan. Gezien de belangstelling van vandaag zitten we er aan te denken om daar in september of oktober ook een publieksmiddag te houden.”

De vervuiling van de grond heeft waarschijnlijk te maken met het werk van deze ambachtslieden